

Correlation of Portfolio Performance and Complexity of Financial Status with the Mediation Role of Transformational Leadership of Pharmaceutical Companies Admitted to the Stock Exchange

Rozita Rahmani¹, Amir Najafi^{2*}, Farid Askari³, Hujbar Kiani⁴

1- PhD. Student, Department of Industrial Management, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.

2- Associate Professor, Department of Industrial Engineering, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3-Assistant Professor, Department of Industrial Management, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.

4 -Department of Industrial Management, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.

Corresponding author: Amir Najafi, Associate Professor, Department of Industrial Engineering, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Email: asdnjf@gmail.com

Received: 2024/08/20

Accepted: 2025/05/17

Abstract

Introduction: Portfolio is one of the complex concepts that is of interest to investors and decision makers and is one of the most important sources of information for investors, creditors and other users of companies' Financial Status. The aim of this research is the correlation of portfolio performance and the complexity of Financial Status with the mediation of transformational leadership variable of pharmaceutical companies admitted to the stock exchange.

Methods: In this descriptive-correlational study, the statistical population includes all managers and experts of pharmaceutical companies with over 15 years of experience in these 8 pharmaceutical companies, totaling 251 people. Considering the total number of the statistical population and based on the Morgan table, 153 people were selected as stratified random sampling. Data collection instruments include: Demographic Questionnaire, "Portfolio Performance Questionnaire", "Complexity of Financial Status Questionnaire" and "Transformational Leadership Questionnaire". The validity of the instruments was checked by the method of convergent validity and divergent validity and reliability by the method of internal consistency by calculating Cronbach's alpha coefficient and composite reliability. Data analysis was done in SPSS .25, Lisrel 8 and SmartPLS.2.

Results: There was a significant positive direct correlation between transformational leadership and the complexity of Financial Status with a correlation coefficient of 0.719, between portfolio performance and transformational leadership with a coefficient of 0.226 at a significance level of 0.01. On the other hand, the path coefficient for the complexity of Financial Status is equal to 0.517. Therefore, the variable of transformational leadership directly, portfolio performance through the mediating variable (transformational leadership) have been able to explain 51.7% of the changes in the complexity of Financial Status.

Conclusion: Transformational leadership has a significant positive direct correlation with financial status complexity and portfolio performance. Therefore, to reduce the complexity of the financial status, it is suggested that the authorities consider policies for the correct control of the portfolio in the organization.

Keywords: Transformational Leadership, Complexity of Financial Status, Portfolio Performance.

همبستگی عملکرد پورتفولیو و پیچیدگی صورت های مالی با میانجیگری رهبری تحول آفرین شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

رزیتا رحمانی^۱، امیر نجفی^{۲*}، فرید عسکری^۳، هزبر کیانی^۴

۱- دانشجوی دکتری، گروه مدیریت صنعتی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

۲- دانشیار، گروه مهندسی صنایع، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳- استادیار، گروه مدیریت صنعتی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

۴- استاد مدعو، گروه مدیریت صنعتی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

نویسنده مسئول: امیر نجفی، دانشیار، گروه مهندسی صنایع، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
ایمیل: asdnjf@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۲/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۵

چکیده

مقدمه: پورتفولیو یکی از مفاهیم پیچیده ای است که مورد علاقه سرمایه گذاران و تصمیم گیران می باشد و یکی از مهمترین منابع اطلاعاتی سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده کنندگان صورت های مالی شرکت ها می باشد. هدف پژوهش حاضر، همبستگی عملکرد پورتفولیو و پیچیدگی صورت های مالی با میانجیگری رهبری تحول آفرین شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- همبستگی، جامعه آماری شامل کلیه مدیران و کارشناسان شرکت های دارویی بالای ۱۵ سال سابقه کار در این ۸ شرکت دارویی به تعداد ۲۵۱ تن می باشد. با در نظر گرفتن تعداد کل جامعه آماری و براساس جدول Morgan، تعداد ۱۵۳ تن به عنوان به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. ابزار گرد آوری داده ها شامل: پرسشنامه جمعیت شناختی، "پرسشنامه عملکرد پورتفولیو (Portfolio Performance Questionnaire)" و "پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی (Complexity of Financial Status Questionnaire)" و "پرسشنامه رهبری تحول آفرین" (Transformational Leadership Questionnaire) بود. روایی ابزارها به روش نسبت روایی محتوا، روایی همگرا و روایی واگرا و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ و پایایی ترکیبی بررسی شد. تحلیل داده ها در نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۵، لیزرل ۸ و اسمارت پی ال اس ۲ انجام شد.

یافته ها: بین رهبری تحول آفرین و پیچیدگی صورت های مالی با ضریب همبستگی ۰/۷۱۹، بین عملکرد پورتفولیو و رهبری تحول آفرین با ضریب ۰/۲۲۶ در سطح معناداری ۰/۰۱ مثبت، مستقیم و معنادار وجود داشت. از طرفی، ضریب مسیر برای پیچیدگی صورت های مالی برابر ۰/۵۱۷ شده است. بنابراین، متغیر رهبری تحول آفرین به صورت مستقیم، عملکرد پورتفولیو به واسطه متغیر میانجی (رهبری تحول آفرین) در کل توانسته اند ۵۱/۷ درصد از تغییرات پیچیدگی صورت های مالی را توضیح دهند.

نتیجه گیری: رهبری تحول آفرین همبستگی مثبت، مستقیم معنادار با پیچیدگی صورت های مالی و عملکرد پورتفولیو دارد. لذا پیشنهاد می شود مسئولین برای کاهش پیچیدگی صورت های مالی، سیاست گذاری جهت کنترل صحیح پورتفولیو در سازمان لحاظ نمایند.

کلیدواژه ها: رهبری تحول آفرین، پیچیدگی صورت های مالی، عملکرد پورتفولیو.

صنعت داروسازی به دلیل اثرگذاری بر سلامت انسان ها همواره از مهمترین ارکان نظام سلامت بوده و از صنایع راهبردی کشور محسوب می گردد. ارتقاء سطح توانمندی در این بخش می تواند به توسعه نظام سلامت و درمان کشور کمک شایانی نماید. متغیرهای اساسی اثرگذار بر صنعت دارو و همچنین نظام سلامت را می توان از لحاظ عرضه و تقاضا بررسی نمود، که مؤثرترین آن ها، پورتفولیو (portfolio) شرکت و پیچیدگی صورت های مالی می باشد. این متغیرها در افزایش سودآوری شرکت، بالابردن سطح بهره وری تولید و کاهش قیمت تمام شده محصولات آن اثرگذار بوده، که نهایتاً منجر به بهبود سطح سلامت و درمان افراد جامعه از طریق سهولت دسترسی و ارزان بودن محصولات می گردد (۱).

پورتفولیو یکی از مفاهیم پیچیده ای است که مورد علاقه سرمایه گذاران و تصمیم گیران می باشد و یکی از مهمترین منابع اطلاعاتی سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده کنندگان صورت های مالی شرکت ها می باشد. از عوامل تأثیرگذار در پورتفولیو، عدم پیچیدگی در صورت های مالی است (۱). با توجه به اهمیت پورتفولیو به عنوان معیاری مهم که مبنایی برای تصمیم گیری بسیاری از سرمایه گذاران است، پیچیدگی صورت های مالی می تواند به عنوان عامل مؤثر در آن لحاظ شود (۲).

پورتفولیو در بردارنده کلیه عواید حاصل از نگهداری سهام به علاوه سود سرمایه است. از این رو سرمایه گذاران و شرکت ها در بازار سرمایه سعی دارند پس اندازهای خود را در سرمایه گذاری هایی صرف کنند که بیشترین بازدهی را داشته باشند و نکته مهم آن است که محیط اقتصادی و شرایط بازار در برگیرنده بسیاری از عوامل خرد و کلانی است که روی پورتفولیو تأثیرگذار است (۳). سرمایه گذاران و اعتباردهندگان، انتظارات خود را در رابطه با عملکرد پورتفولیوی شرکت ها بالا برده اند. در همین راستا بسیاری دیگر عنوان کرده اند که بیشتر مؤسسه های حسابرسی از فارغ التحصیلان کم تجربه دانشگاهی برای انجام کارهای مهم پیش بینی در خصوص عملکرد پورتفولیو استفاده می کنند (۴).

عملکرد پورتفولیو به طور قابل توجهی بسته به سطح جریان اطلاعات موجود در بازار متفاوت و گوناگون است به

طوری که هرگونه اطلاعات در ارتباط با شرایط و نحوه سرمایه گذاران موجود در بازار، راهبرد معاملاتی بازار و هرگونه اطلاعات مرتبط با شرکت های سهامی، قیمت ها و سایر متغیرها مرتبط با پورتفولیو می باشد (۵). عملکرد پورتفولیو یکی از اطلاعات مهمی که توسط بازار سرمایه، از طرف شرکت ها منتشر می گردد و بعنوان عامل کلیدی در تصمیم گیری سرمایه گذاران می باشد (۶).

متناسب بودن سطح پیچیدگی اطلاعات مالی، یکی از عوامل تعیین کننده تصمیم گیری است. بیانیه حسابداری مالی متناسب بودن را به عنوان خصوصیت کیفی مهم در حسابداری مدیریت بیان می کند. چنین اطلاعاتی می تواند دارای ارزش باشند و در پیش بینی عملکرد پورتفولیو شرکت یا تأیید و تصحیح انتظارات از پورتفولیو به استفاده کنندگان کمک کند (۷).

تحلیل پیچیدگی اطلاعات حسابداری از اهمیت خاصی برخوردار است. پیچیدگی اطلاعات می تواند توانایی مدیر در ارائه صورت های مالی با کیفیت را نشان دهد که مدیران می توانند از آن، جهت ایجاد فرصت برای شرکت استفاده کنند (۸). در مطالعات گذشته از عوامل متفاوتی جهت تبیین ارتباط بین خوانایی گزارش های مالی و سودها استفاده شده است. در واقع خوانایی گزارش های مالی به نوعی نشان دهنده عملکرد مالی شرکت است. یکی از این راهکارها درجه پیچیدگی اطلاعات مالی است که می تواند تأثیر منفی بر اطلاعات محیطی داشته باشد (۹).

رهبری تحول آفرین و تأثیر آن بر کاهش سطح پیچیدگی صورت های مالی و ارتقاء سطح عملکرد پورتفولیو، یکی از موارد کلیدی در مدیریت سازمان ها می باشد. رهبری تحول آفرین با بکارگیری ابزار مدرن و بهینه نمودن آن ها می تواند منجر به ساده سازی و کارا بودن صورت های مالی شده و همچنین در میزان بهبود عملکرد پورتفولیو هم اثر مناسبی داشته باشد (۱۰).

تحلیل پورتفولیو، تابعی از شرایط کلان اقتصادی، وضعیت رهبری شرکت و سطح تحولی آن می باشد (۱۱). بنابراین، می توان بیان داشت تحلیل پورتفولیو نیاز به تیم سازی قوی و استخراج اطلاعات فیلتر شده قابل اعتماد می باشد، که رهبری تحول آفرین، در تیم سازی، جهت دادن و نفوذ بر تیم ها نقش کلیدی دارد (۱۲).

سازمان های امروزی اگر قادر به انطباق با تغییرات

گردید که به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند.

معیار ورود، شامل دارا بودن تخصص و حداقل ۵ سال سابقه در حوزه مالی و سرمایه گذاری، حداقل مدرک کارشناسی ارشد، رضایت و تمایل به شرکت در این مطالعه بود. حداقل سنوات خدمتی مورد نیاز آن ها، ۵ سال تعیین شده بود تا بتوان دقت مطالعه را افزایش داد. معیارهای خروج، شامل کنار گذاشتن افرادی که بیش از ۵ عبارت را پاسخ نداده و همچنین تمایل به شرکت در پژوهش نداشتند، بود.

داده ها با پرسشنامه جمعیت شناختی شامل جنس، سن، مقطع تحصیلات، سابقه کار و ابزار های زیر جمع آوری شد.

«پرسشنامه عملکرد پورتفولیو» (Portfolio Performance Questionnaire) توسط Chen و همکاران در مالزی در سال ۲۰۰۹ طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ۷ عبارت است، پاسخ ها براساس طیف ۵ گزینه ای لیکرت با حداقل ۱ تا حداکثر ۵ نمره (کاملاً مخالفم-۱، مخالفم-۲، نظری ندارم-۳، موافقم-۴ و کاملاً موافقم-۵) می باشد. نمره ۱ نشان دهنده سطح پایین، نمره ۳ نشان دهنده سطح متوسط و نمره ۵ نشان دهنده سطح بالای دیدگاه فرد است. (۱) در این ابزار حداقل نمره ۷ و حداکثر نمره ۳۵ است. نمره بالاتر از ۲۱ نشان دهنده عملکرد پورتفولیو بالا است، نمره ۷ تا ۲۱ نشان دهنده عملکرد پورتفولیو متوسط و نمره پایین تر از ۷ نشان دهنده عملکرد پورتفولیو پایین است. روایی صوری با استفاده از ۸ تن از خبرگان دارای تخصص مدیریت مالی دانشگاه های مالزی بررسی و تأیید شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۲۸ تن از مدیران بالای ۲۰ سال سابقه بررسی و ۰/۸۲ گزارش شد (۱).

در پژوهش Ardia و همکاران روایی سازه به روش روایی همگرایی «پرسشنامه عملکرد پورتفولیو» با «پرسشنامه ارزیابی پورتفولیو» (Portfolio Assessment Questionnaire) روی ۲۳۰ تن از فعالان بازارهای مالی بررسی و ۰/۵۷ گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۷۱ محاسبه گردید (۱۴). در پژوهش Sharma & Vipul روایی سازه به روش تحلیل عامل تأییدی «پرسشنامه عملکرد پورتفولیو» روی ۳۱۵ تن از فعالان بازارهای مالی بررسی و ۷ عبارت تأیید

محیطی نباشند، به سرعت از گردونه رقابت خارج و جای خود را به رقبای خواهند داد. در چنین شرایطی سازمان ها نیاز به رهبرانی تحول آفرین دارند که سازمان های خصوصی یا دولتی را به پدیده هایی با توانایی بیشتر برای ادامه حیات، رشد و ترقی متحول کنند (۱۱). این رهبران مسئولیت می پذیرند، قوه تخیل خود را به کار می گیرند، تخیلات خود را به واقعیت تبدیل می کنند، موجب تعهد و مشارکت داوطلبانه پیروان می شوند، به آن ها انرژی می بخشند و در نهایت سازمان ها را به سمت سازمان های یادگیرنده که می توانند نیازهای محیطی را تشخیص داده و ابزارهای لازم برای هماهنگی خود با آن را فراهم سازند، هدایت می کنند. چنین رهبرانی را تحول آفرین می نامند (۶). آن ها چشم اندازی از فعالیت های بالقوه را برای کارکنان به وجود آورده و در میان آن ها تعهد به تغییر، بهبود فرهنگ و نیاز به طراحی راهبردهای جدید را برای استفاده بهینه از انرژی و منابع توسعه می دهند (۱۳).

رهبری تحول آفرین فرایندی است که ضمن آن مدیریت سازمان می کوشد تا با ایجاد انگیزه و ارتباطی مؤثر انجام سایر وظایف خود را در تحقق اهداف سازمانی تسهیل و کارکنان را از روی میل و علاقه به انجام وظایفشان ترغیب کند.

با این حال پژوهشی که همبستگی عملکرد پورتفولیو و پیچیدگی صورت های مالی را بطور مجزا و همچنین با میانجیگری متغیر رهبری تحول آفرین شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار بررسی کند، یافت نشد. لذا هدف پژوهش حاضر، تعیین همبستگی عملکرد پورتفولیو و پیچیدگی صورت های مالی با میانجیگری رهبری تحول آفرین شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می باشد.

روش کار

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل مدیران و کارشناسان شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار با تعداد ۲۵۱ شامل، ۸۰ مدیر، ۱۰۷ کارشناس ارشد و ۶۴ کارشناس در رشته های مدیریت صنعتی و مدیریت مالی بودند. با در نظر گرفتن تعداد کل جامعه آماری و با توجه به جدول Morgan (۲) تعداد ۱۵۳ تن به عنوان حداقل نمونه آماری تعیین

در کشور ایتالیا و در سال ۱۹۹۸ طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ۶ عبارت است و پاسخ دهی بر اساس طیف ۵ درجه ای لیکرت با حداقل ۱ تا حداکثر ۵ نمره اندازه گیری (کاملاً مخالفم-۱، مخالفم-۲، نظری ندارم-۳، موافقم-۴ و کاملاً موافقم-۵) می باشد. نمره ۱ نشان دهنده سطح پایین، نمره ۳ نشان دهنده سطح متوسط و نمره ۵ نشان دهنده سطح بالای دیدگاه فرد است. در این ابزار حداقل نمره ۶ و حداکثر نمره ۳۰ است. نمره بالاتر از ۱۸ نشان دهنده سطح رهبری تحول آفرین بالا است، نمره ۶ تا ۱۸ نشان دهنده سطح رهبری تحول آفرین متوسط و نمره پایین تر از ۶ نشان دهنده سطح رهبری تحول آفرین است. روائی صوری «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» را با استفاده از نظرات ۹ تن از خبرگان دانشگاهی در حوزه سیاست گذاری شرکت های دارویی شهر رم ایتالیا بررسی و تأیید کردند. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۴ تن از مدیران بالای ۲۰ سال سابقه بررسی و ۰/۷۳ گزارش شد (۱۰).

در پژوهش Bennis&Nanus روایی سازه به روش روایی همگرایی «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» با «پرسشنامه سبک های رهبری» (Leadership Styles Questionnaire) روی ۱۸۷ تن از مدیران میانی در حوزه های تولید و عملیات بررسی و مقدار ۰/۵۵ گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۸۷ محاسبه گردید (۱۹). در پژوهش Wang & Rode روایی سازه به روش تحلیل عامل تأییدی «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» روی ۲۱۱ تن از مدیران میانی در حوزه های تولید و عملیات بررسی و ۶ عبارت تأیید شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۷۷ محاسبه گردید (۵).

در مطالعات داخلی از ابزار فوق استفاده نشده است. در مطالعه حاضر، «پرسشنامه عملکرد پورتفولیو»، «پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» و «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» توسط پژوهشگران مطالعه حاضر بر طبق پروتکل ترجمه و معادل سازی «ارزیابی بین المللی کیفیت زندگی» (International Quality of Life Assessment) ترجمه شده (۲۰) و طی ۲ مرحله در اختیار ۳ تن متخصص فارسی زبان دانشگاه آزاد اسلامی که تسلط خوبی در زبان انگلیسی

شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۹۲ محاسبه گردید (۱۵).

در مطالعات داخلی از ابزار فوق استفاده نشده است.

«پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» (Complexity of Financial Status Questionnaire) توسط Ashton و همکاران در کشور چین در سال ۲۰۱۰ طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ۶ عبارت است، پاسخ دهی بر اساس طیف ۵ درجه ای لیکرت با حداقل ۱ تا حداکثر ۵ نمره اندازه گیری (کاملاً مخالفم-۱، مخالفم-۲، نظری ندارم-۳، موافقم-۴ و کاملاً موافقم-۵) می باشد. نمره ۱ پاسخ دهنده نشان دهنده سطح پایین و نمره ۵ نشان دهنده سطح بالای دیدگاه فرد است. در این ابزار حداقل نمره ۶ و حداکثر نمره ۳۰ است. نمره بالاتر از ۱۸ نشان دهنده سطح پیچیدگی صورت های مالی بالا است، نمره ۶ تا ۱۸ نشان دهنده سطح پیچیدگی صورت های مالی متوسط و نمره پایین تر از ۶ نشان دهنده سطح پیچیدگی صورت های مالی پایین است. Ashton و همکاران روایی محتوای ابزار را با استفاده از نظرات ۷ تن از خبرگان و متخصصان حوزه پیچیدگی صورت های مالی شرکت های سرمایه گذاری در حوزه ارز دیجیتال بررسی و تأیید شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۸ تن از مدیران با ۱۵ سال سابقه بررسی و ۰/۹۲ گزارش شد (۱۶). در پژوهش Bushee و همکاران روایی سازه به روش روایی همگرایی «پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» (Financial Status Questionnaire) روی ۳۵۰ تن از فعالان بازارهای مالی بررسی و ۰/۵۷ گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۹۵ محاسبه گردید (۱۷). در پژوهش Kim و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عامل تأییدی «پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» روی ۲۸۰ تن از فعالان بازارهای مالی بررسی و ۶ عبارت تأیید شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۸۵ محاسبه گردید (۱۸).

در مطالعات داخلی از ابزار فوق استفاده نشده است.

«پرسشنامه رهبری تحول آفرین» (Transformational Leadership Questionnaire) توسط Gumusluoglu & Ilsev

دارند، قرار گرفته است. از آن ها خواسته شد تا درجه دشواری عبارت های ترجمه شده را بررسی کنند. پس از اعمال تغییرات سه پرسشنامه تعدیل شده به زبان انگلیسی برگردانده شده و به تأیید مولفان شامل Chen و همکاران (۱)، Ashton و همکاران (۱۶) و Gumusluoglu & Ilsev (۱۰) رسید. سپس برای بررسی نسبت روایی محتوا، ابتدا ۳ ابزار فوق برای ۵ تن از اعضاء هیأت علمی گروه مدیریت صنعتی دانشگاه آزاد اسلامی و ۵ تن از مدیران ارشد و صاحب نظران مالی و سرمایه گذاری ارسال گردید تا از نظر نسبت روایی محتوا، در قالب یک جدول و مبتنی بر یک مقیاس ۳ نمره ای (۱= غیر مرتبط، ۲= می توان استفاده کرد ولی ضرورتی ندارد و ۳= مهم و مرتبط) مورد ارزیابی قرار گیرد (۱، ۱۰، ۱۶). پس از بررسی نمره، عبارت هایی که نسبت روایی محتوا آن ها کمتر از معیار تعیین شده ۲ بود، اصلاح و تجدید نظر شد. در نهایت، نسبت روایی محتوای ابزار ها، بررسی و ۰/۸۳ تأیید شد. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۱۵۰ تن مدیران و کارشناسان بالای ۵ سال سابقه کار در حوزه مالی و سرمایه گذاری بررسی و که برای «پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» ۰/۸۸ و «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» ۰/۸۶ و «پرسشنامه عملکرد پورتفولیو» ۰/۸۶ حاصل شد. پایایی ترکیبی «پرسشنامه پیچیدگی صورت های مالی» ۰/۸۹، «پرسشنامه رهبری تحول آفرین» ۰/۸۴ و «پرسشنامه عملکرد پورتفولیو» ۰/۹۲ بود. برای جمع آوری داده ها، به مدت ۲ هفته، ابزار ها بین افراد انتخاب شده توسط پژوهشگر اول مقاله حاضر توزیع شد، تا نسبت به تکمیل آن ها اقدام نمایند. داده ها به مدت ۴ ماه (جهت رسیدن به نمونه مورد نظر) در سال ۱۴۰۳ جمع آوری شد.

جهت رعایت اصول اخلاقی در پژوهش، رضایت و علاقه جهت شرکت، رازداری و عدم ثبت اطلاعات هویتی خصوصی به عنوان ملاحظات اخلاقی در نظر گرفته شد.

جهت تحلیل داده ها از آمار توصیفی شامل شاخص های تمایل مرکزی و پراکنده برای متغیرهای مورد مطالعه در کل نمونه استفاده شد. همچنین از آمار استنباطی، شامل شاخص نیکویی برازش، میانگین واریانس استخراج شده (AVE- Average Variance Extracted) جهت بررسی روای

سازه به روش روایی همگرایی، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ ابزارها، شاخص (CR Composite Reliability) جهت بررسی پایایی ترکیبی ابزار های پژوهش، آزمون کالموگروف -اسمیرنوف (Kolmogorov-Smirnov) جهت نرمال بودن پارامترها، الگوی SEM جهت بررسی همبستگی ها استفاده گردید. در نهایت تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۵، لیزرل ۸ و اسمارت پی ال اس ۲ انجام شد.

یافته‌ها

نتایج آمار توصیفی نشان داد که ۷۸/۳ درصد از نمونه را مردان و ۲۱/۷ درصد شامل زنان بوده است. ۱۵/۲ درصد از نمونه را افراد با گروه سنی کمتر از ۳۰ سال، ۴۵/۷ درصد بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۳۹/۱ درصد بالای ۴۰ سال سن داشته اند. به لحاظ تحصیلات، ۲۱/۷ درصد اعضای نمونه را افراد با تحصیلات دکتری تشکیل داده اند، ۶۳ درصد کارشناسی ارشد بوده اند که بالاترین درصد و فراوانی را در بین رده های تحصیلی داشته اند و ۱۵/۳ درصد اعضای نمونه را افراد با تحصیلات کارشناسی تشکیل داده اند. به لحاظ سابقه کاری ۴۵/۷ درصد افراد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۴۱/۳ درصد افراد بین ۱۰ تا ۲۰ سال و ۱۳ درصد افراد، بالای ۲۰ سال سابقه کاری داشته اند.

شاخص های آماری نشان داد که عملکرد پورتفولیو دارای میانگین ۳/۲۰۸، میانه ۳/۲، انحراف معیار ۱/۰۳۵۸، چولگی ۰/۱۹۴- و کشیدگی ۰/۵۴۷- می باشد. رهبری تحول آفرین دارای میانگین ۳/۶۵۱، میانه ۳/۸، انحراف معیار ۰/۹۱۶، چولگی ۰/۴۲۳- و کشیدگی ۰/۶۱۵- می باشد. پیچیدگی صورت های مالی دارای میانگین ۳/۱۴۳، میانه ۳، انحراف معیار ۱/۱۰۴۱، چولگی ۰/۰۹۳- و کشیدگی ۰/۸۰۸- است. نتیجه بخش آمار توصیفی بیانگر این است که بالاترین درصد نمونه آماری مربوط به مردان، گروه سنی بالای ۳۰ سال، دارای مدرک کارشناسی و بالاتر و سابقه کاری بالای ۱۰ سال بوده است، همچنین بالاترین میانگین مربوط به متغیر رهبری تحول آفرین و پایین ترین مربوط به متغیر پیچیدگی صورت های مالی می باشد.

جهت سنجش برازش الگو بشرح زیر اقدام شده است و در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱: روایی همگرا، پایایی به روش آلفا کرونباخ، ترکیبی و برازش الگو

شاخص	شاخص	$\sqrt{R^2}$	\sqrt{AVE}	آلفا کرونباخ	ضریب تعیین (R^2)	پایایی ترکیبی (CR)	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	متغیرهای پنهان
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSE)	نیکویی برازش الگو (GOF)							
				۰/۸۲۲	۰/۵	۰/۸۹۸	۰/۵۹۷	پیچیدگی صورت های مالی
۰/۰۲۱	۰/۵۵۶	۰/۷۰۹	۰/۷۸۵	۰/۸۸۲	۰/۵۰۴	۰/۸۴۷	۰/۵۸۲	رهبری تحول آفرین
				۰/۸۴۹	۰/۵۴۹	۰/۹۲۹	۰/۶۸۶	عملکرد پورتفولیو

برازش الگو را نشان می‌دهد. مقدار شاخص برازش برابر ۰/۵۵۶ شده است و از مقدار ۰/۴ بزرگتر شده است و نشان از برازش مناسب الگو دارد. همچنین مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد RMSEA برابر ۰/۰۲۱ شده است و از مقدار ۰/۰۵ کمتر شده است و نشان از برازش مناسب الگو دارد. به بیان ساده تر داده های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری پژوهش برازش مناسبی دارد و این بیانگر همسو بودن سؤالات با سازه های نظری است.

معیار فورنل و لارکر: چنانچه همبستگی بین آزمون‌هایی که خصیصه‌های متفاوتی را اندازه‌گیری می‌کند پایین باشد، آزمون‌ها دارای روایی واگرا است. در روایی واگرا، میزان تفاوت بین شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل مقایسه می‌شود. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌گردد. برای این کار یک ماتریس باید تشکیل داد که مقادیر قطر اصلی ماتریس جذر ضرایب AVE هر سازه و مقادیر پایین قطر اصلی، ضرایب همبستگی بین هر سازه با سازه‌های دیگر است. این ماتریس در جدول ۲ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین واریانس استخراج شده (AVE- Average Variance Extracted) برای متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۵۰ بدست آمده است و بیانگر روایی همگرا است. شاخص Composite Reliability (CR) جهت بررسی پایایی ترکیبی ۳ ابزار استفاده شده است. تمامی این ضرایب بالاتر از ۰/۷۰ می‌باشند و نشان از پایا بودن ابزار اندازه گیری می‌باشند. ضرایب همبستگی پیچیدگی صورت های مالی (۰/۵)، رهبری تحول آفرین (۰/۵۰۴)، عملکرد پورتفولیو (۰/۵۴۹) که همگی کمتر از ریشه دوم میانگین واریانس تبیین شده برای هر سازه می‌باشند. به عبارت دیگر، هیچ یک از سازمان ها با یکدیگر مشابه نیستند و بیانگر روایی واگرا است. همچنین مطابق جدول ۱، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ و پایایی ترکیبی برای متغیرهای پژوهش بررسی و مورد تایید قرار گرفت. شاخص نیکویی برازش الگو (GOF)، سازش بین کیفیت الگوی ساختاری و الگوی اندازه گیری شده را نشان می‌دهد و برابر است با:

$$GOF = \sqrt{AVE} \times \sqrt{R^2}$$

که در آن \sqrt{AVE} و $\sqrt{R^2}$ میانگین AVE و R^2 می‌باشد. بالا بودن شاخص نیکویی برازش الگو یا GOF بزرگتر از ۰/۴

جدول ۲: معیار فورنل و لارکر روایی واگرایی متغیرهای پژوهش

پیچیدگی صورت های مالی	رهبری تحول آفرین	عملکرد پورتفولیو
۰/۸۴۷		
۰/۳۳۸	۰/۸۹۳	
۰/۴۲۷	۰/۲۹۸	۰/۷۷۸

برای بررسی نرمال بودن پارمترهای الگو از آزمون کالموگروف - اسمیرنوف (Kolmogorov-Smirnov) استفاده شده است. مقادیر بدست آمده در جدول ۳ آمده است.

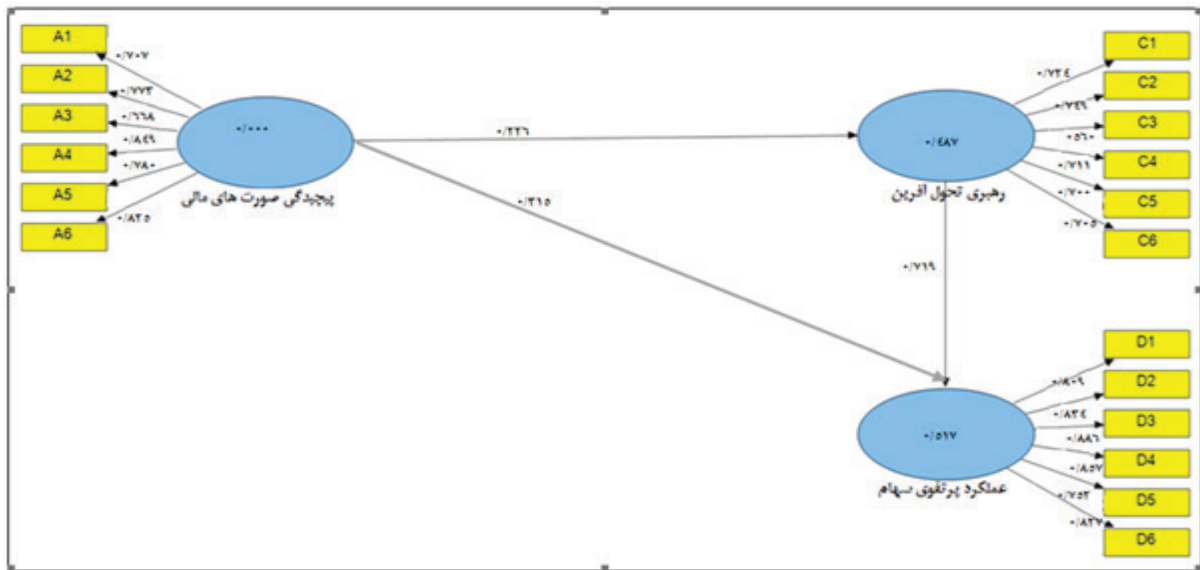
همان‌گونه که از جدول ۲ مشخص می‌باشد، در هر ستون، جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی واگرایی سازه‌ها است.

جدول ۳: نتایج آزمون کالموگروف - اسمیرنف

متغیرهای پژوهش	تعداد	مقدار آماره نرمال (Z)	سطح معناداری	نتیجه
پیچیدگی صورت های مالی	۱۰۸	۱/۲۰۲	۰/۱۱۱	نرمال است
رهبری تحول آفرین	۱۰۸	۰/۸۳۳	۰/۴۹۲	نرمال است
عملکرد پورتفولیو	۱۰۸	۱/۱۸۸	۰/۱۱۹	نرمال هست

صفر در سطح خطای کمتر از ۰/۰۵ رد نمی شود و در نتیجه از نرمال بودن تمامی متغیرهای مطالعه در سطح اطمینان ۹۵٪ حمایت شده است.

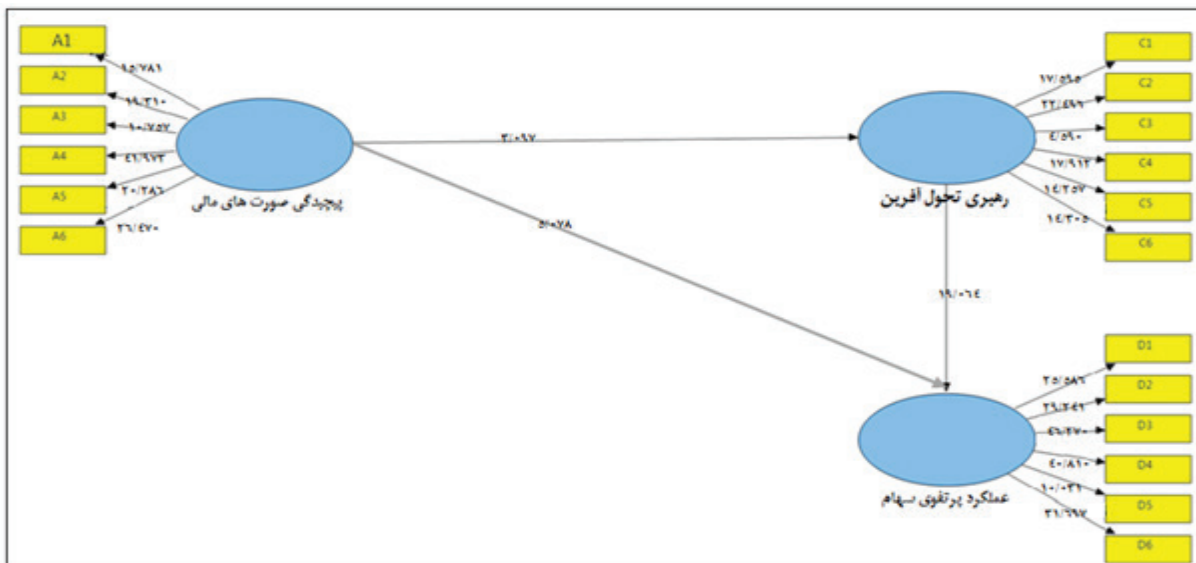
مقدار احتمال در متغیرهای عملکرد پورتفولیو (۰/۱۱۹)، پیچیدگی صورت های مالی (۰/۱۱۱) و رهبری تحول آفرین (۰/۴۹۲) از مقدار خطای ۰/۰۵ بیشتر می باشد پس فرض

شکل ۱: الگوی ساختاری در حالت تخمین ضرایب استاندارد

تمامی متغیرها دارای بار عاملی بیشتر از ۰/۵۰ هستند و روایی لازم را داشته اند.

شکل ۱ را در حالت تخمین ضرایب استاندارد نشان می دهد. متغیرهای پیچیدگی صورت های مالی، رهبری تحول آفرین (میانجی) و عملکرد پورتفولیو (وابسته) درون زا می باشند.

شکل ۲: الگوی ساختاری در حالت قدر مطلق معناداری (T-Value)

مسیر در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد اگر مقدار آماره‌ی t از ۱/۹۶ بیشتر باشد.

شکل ۲ الگوی ساختاری را در حالت قدر مطلق معناداری ضرایب (t -value) نشان می‌دهد. بر طبق این الگو، ضریب

جدول ۴: نتایج فرضیات پژوهش

فرضیات پژوهش	ضریب مسیر	آماره تی	ضریب تعیین	سطح معناداری	وضعیت فرضیه	جهت
پیچیدگی صورت های مالی ← رهبری تحول آفرین	۰/۴۴	۳/۰۹۷	۰/۲۲۶	۰/۰۰۰	تایید	+
پیچیدگی صورت های مالی ← عملکرد پورتفولیو	۰/۱۸	۵/۰۶۸	۰/۳۱۵	۰/۰۰۰	تایید	+
رهبری تحول آفرین ← عملکرد پورتفولیو	۰/۲۳	۱۹/۰۶۴	۰/۷۱۹	۰/۰۰۰	تایید	+
پیچیدگی صورت های مالی ← رهبری تحول آفرین ← عملکرد پورتفولیو	۰/۵۷۱	۱۲/۹۵۰	۰/۶۵۸	۰/۰۰۰	تایید	+

می‌کنند، قادر به تبیین سیاست های رهبری و مدیریت مالی تحولی کارآمدتر و اثربخش تری خواهند بود که می‌تواند منجر به پیاده سازی برنامه های اجرایی متناسب با راهبردهای مالی شود. Wong & Cheung نیز تأیید کردند که رهبری تحولی با عملکرد پورتفولیو سازمان همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار دارد، رهبری تحولی مدیران به اندازه ای باید باشد که آن ها برای اجرای وظایف و کنترل کارشان آزادی داشته باشند (۶). همچنین Wang & Rode، مؤلفه های تفکر راهبردی، دانش، مشارکت و توافق را در رهبری تحولی مدیران مؤثر دانسته اند (۵). در نتیجه، در صورت وجود رهبری تحول آفرین مدیران و استفاده از آن در جهت درست و همسو با منافع سازمان، می‌توان انتظار داشت که سازمان ها توانایی قابل قبولی برای سیاستگذاری صحیح و اجرای بهینه آن ها داشته باشند. در تبیین این یافته ها می‌توان بیان نمود که بخش اعظمی از عملکرد پورتفولیو سازمان ها، متأثر از سبک و نوع رهبری تحول آفرین مدیران سازمان می‌باشد. بطوریکه سبک مناسب رهبری تحول آفرین مدیران می‌تواند منجر به عملکرد مثبت پورتفولیو شده و از زبان پرتفولیو جلوگیری نماید. نتایج حاصل از مطالعه نشان داد که پیچیدگی صورت های مالی با عملکرد پورتفولیو با میانجیگری رهبری تحول آفرین در ارتباط است و پیچیدگی صورت های مالی نقش مهمی در عملکرد پورتفولیو با میانجیگری رهبری تحول آفرین دارد (۱۶). Gumusluoglu & Ilsev بیان نمودند که تأثیر رهبری تحول آفرین مدیران ارشد در کاهش پیچیدگی های در صورت های مالی، آگاهی مدیران ارشد از دانش و اهمیت مدیریت بر شاخص های صورت های مالی و ارزیابی درست محیطی در موفقیت عملکرد پورتفولیو سازمان نقش به سزایی دارد (۱۰). بنابراین، بالابردن سطح رهبری

مبتنی بر نتایج جدول ۴ و با توجه به این که مقدار آماره t خارج از بازه معناداری است (بیشتر از ۱/۹۶ شده است) (p کمتر از ۰/۵)، با احتمال ۰/۹۵ مبنی بر این که پیچیدگی صورت های مالی با عملکرد پورتفولیو همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار دارد، تأیید می‌گردد. با توجه به وجود ضریب بتای مثبت می‌توان گفت پیچیدگی صورت های مالی با رهبری تحول آفرین همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار دارد. با توجه به وجود ضریب بتای مثبت می‌توان گفت رهبری تحول آفرین و عملکرد پورتفولیو همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار دارد.

نتایج نشان داد که بین رهبری تحول آفرین و عملکرد پورتفولیو با ضریب همبستگی ۰/۷۱۹ و بین پیچیدگی صورت های مالی و رهبری تحول آفرین با ضریب همبستگی ۰/۲۲۶ در سطح $\alpha=0/01$ ، همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار وجود دارد. ضریب تعیین برای عملکرد پورتفولیو برابر ۰/۵۱۷ شده است. بنابراین، متغیر رهبری تحول آفرین به صورت مستقیم و پیچیدگی صورت های مالی به واسطه متغیر میانجی (رهبری تحول آفرین) توانسته ۵۱/۷ درصد از تغییرات عملکرد پورتفولیو را توضیح دهد.

بحث

هدف این مطالعه تعیین همبستگی عملکرد پورتفولیو و پیچیدگی صورت های مالی با میانجیگری رهبری تحول آفرین شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار است. نتایج مطالعه حاضر بیانگر این است که عملکرد پورتفولیو با رهبری تحول آفرین همبستگی مثبت، مستقیم و معنادار دارد، به عبارتی، هر چه مدیران استقلال بیشتری داشته باشند با توجه به نقش کلیدی که مدیران در سازمان ایفا

دهند. در نهایت پیشنهاد می شود مسئولین برای بهبود عملکرد پورتفولیو، سیاست گذاری اثربخشی را جهت کنترل سطح پیچیدگی صورت های مالی، در سازمان لحاظ نمایند. از محدودیت های این پژوهش، عدم تسلط کافی مدیران مالی به سبک های رهبری تحول آفرین و منابع محدود در حوزه های ارتباط رهبری تحول آفرین و پیچیدگی پورتفولیو بوده است.

سیاسگزاری

مقاله حاضر بخشی از پایان نامه دکترای رزیتا رحمانی و با راهنمایی آقای دکتر امیر نجفی و آقای دکتر فرید عسکری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر می باشد. پژوهش حاضر به شماره مجوز طرح درون دانشگاهی: ۱۴۰۳/۰۳/۲۵ مورخه ۱۴۰۳/۱۶۲۴۳۳۸۰۲/پ/د مورخه ۱۴۰۳/۰۳/۲۵، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر می باشد. از زحمات مسئولین محترم دانشگاه آزاد اسلامی و شرکت کنندگان محترمی که در انجام این رساله همکاری نمودند، سپاسگزاری می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچگونه تضاد منافی را گزارش نکردند.

تحول آفرین، منجر به اثربخشی بیشتر در کنترل صورت های مالی سازمان می شود که خود عامل بهبود عملکرد پورتفولیو سازمان است. علاوه بر اینکه سبک رهبری تحول آفرین می تواند بر عملکرد پورتفولیو تأثیر بسزائی داشته باشد، منجر به کاهش پیچیدگی صورت های مالی نیز می گردد که خود عامل مؤثر بر ارتقاء عملکرد پورتفولیو می باشد. لذا با در نظر گرفتن سبک رهبری مناسب، هم می توان از بروز خسارت مالی در پورتفولیو جلوگیری نموده و هم باعث افزایش شفافیت مالی سازمان از طریق کاهش پیچیدگی صورت های مالی گردید.

نتیجه گیری

نتایج نشان داد که رهبری تحول آفرین همبستگی مستقیم مثبت معنادار با پیچیدگی صورت های مالی و عملکرد پورتفولیو دارد، همچنین بیانگر این بوده است که همبستگی مستقیم مثبت معنادار بین عملکرد پورتفولیو با رهبری تحول آفرین برقرار بوده است. لذا پیشنهاد می شود تا مسئولین برای بهبود عملکرد پورتفولیو، سیاست گذاری اثربخشی را جهت کنترل فعالیت های مالی در سازمان لحاظ نمایند. همچنین توصیه می گردد جهت تصمیمات سرمایه گذاری، سبک های رهبری تحول آفرین را مورد توجه قرار

References

- Chen YS, Joseph CSH. Auditor size, auditor quality, and auditor fee Premiums: Further evidence from the public accounting profession. 2009. <https://ssrn.com/abstract=1325049> <https://doi.org/10.2139/ssrn.1325049>
- Perols J L, Lougee B A. The relation between earnings management and Financial Status fraud. *Advances in Accounting*. 2011; 27(1): 39-53. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2010.10.004>
- Ren W, Hang G, Jiashan X, Wen HK. A supplementary system based on wireless accelerometer network for rehabilitation. *IEEE International Conference on Nano/Micro Engineered and Molecular Systems*. 2010; 1124-1127. <https://doi.org/10.1109/NEMS.2010.5592542>
- García-Morales VJ, Jiménez-Barrionuevo MM, Gutiérrez L. Transformational leadership influence on organizational performance through organizational learning and innovation. *Journal of Business Research*. 2012; 65(7): 1040-1050. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2011.03.005>
- Wang P, Rode JC. Transformational leadership and follower creativity: The moderating effects of identification with leader and organizational climate. *Human Relations*. 2010; 63(8):1105-1128. <https://doi.org/10.1177/0018726709354132>
- Cheung MFY, Wong C. Transformational leadership, leader support, and employee creativity. *Leadership & Organization Development Journal*. 2011; 32 (7): 656-672. <https://doi.org/10.1108/01437731111169988>
- Bosiok D. Leadership styles and creativity. *Online Journal of Applied Knowledge Management*. 2013; 1(2): 64-77. http://www.iiakm.org/ojakm/articles/2013/OJAKM_Volume1_2pp64-77.php
- Hoitash R, Hoitash U, Yezegel A. Can sell-side analysts' experience, expertise and qualifications help mitigate the adverse effects of accounting reporting complexity?, *Review of Quantitative Finance and Accounting*. 2021; 57(3): 859-897. <https://ssrn.com/abstract=2958417> <https://doi.org/10.1108/01437731111169988>

[org/10.2139/ssrn.2958417](https://doi.org/10.2139/ssrn.2958417)

9. Joˆao AS, Jean CR, Suliani R, Jos'e AB. The linguistic complexities of narrative accounting disclosure on Financial Status: An analysis based on readability characteristics- Accepted Manuscript. *Research in International Business and Finance*. 2018; 48(3): 59-74.<https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2018.12.008>
10. Gumusluoglu L, Ilsev A. Transformational leadership, Creativity, and Organizational Innovation, *Journal of Business Research*. 2009; 62 (2): 461-473.<https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2007.07.032>
11. Khoshnejad Firouz N, Faraji Khiavi F, Zahednejad S, Haghighi Zadeh M. [The correlation between transformational leadership and organizational justice from perspective of personnel of rehabilitation clinics in Ahvaz hospitals, Iran]. *Journal of Health Promotion Management*. 2015; 4 (4) :64-74. <http://jhpm.ir/article-1-511-en.html>
12. Barati H, Oreyzi H. [Predicting the health organizational stress, health complaints, exhaustion and fatigue of employees from the psychological demands of the job, physical demands, workload, opportunities for development, possibilities for professional development and financial rewards in a company affiliated to the Ministry of Oil in Isfahan]. *Journal of Health Promotion Management*. 2023; 12 (3) :14-27. <http://jhpm.ir/article-1-1653-en.html>
13. Najafi A, Abbasi-Monzeh S. [Investigating the impact of transformational leadership on organizational creativity and innovation in the National Audit Office and modeling the relationships between them based on the structural equation model]. *Strategic Management Research*. 2014; 21(58), 73-100. <http://noo.rs/vkB0b>
14. Ardia D, Boudt K, Nguyen G. Beyond risk-based portfolios: Balancing performance and risk contributions in asset allocation. *Quantitative Finance*. 2018; 18(8):1249-1259.<https://ssrn.com/abstract=2819789> <https://doi.org/10.2139/ssrn.2819789>
15. Sharma P, Vipul N. Performance of risk-based portfolios under different market conditions: Evidence from India. *Research in International Business and Finance*. 2015; 34(C):397-411. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2015.03.006>
16. Ashton RH, Willingham JJ, Elliott RK. An Empirical-analysis of audit delay. *Journal of Accounting Research*. 1987; 25(2): 275-292. <https://doi.org/10.2307/2491018>
17. Bushee BJ, Gow ID, Taylor DJ. Linguistic complexity in firm disclosures: Obfuscation or information? *Journal of Accounting Research*. 2018; 56(1): 85-121.<https://doi.org/10.1111/1475-679X.12179>
18. Kim C, Wang K, Zhang L. Readability of 10-K reports and stock price crash risk. *Contemporary Accounting Research*. 2019; 36(2): 1184-1216. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12452>
19. Bennis W, Nanus B. *Leaders: The Strategies for Taking Charge*, New York: Harper & Row. 1985; 98-244.<https://onlinelibrary.wiley.com/>
20. Afrasibai A, Yaghmaie F, Abdoli S, Abed Saiedy ZH. [Research tool translation and cross-cultural adaptation]. *Advances in Nursing & Midwifery*. 2006; 16 (54): 58-67. <https://sid.ir/paper/108126/fa>